

Nyíregyházán, az elmúlt években egy új lakótelep építését kezdték meg. Itt 1977 végéig 3500 lakás, két általános iskola, egy csaknem 650 személyes bölcsődei és óvodai hálózat és egy 5500 négyzetméternyi kereskedelmi és szolgáltató létesítmény is elkészül. Rövidesen elkezdik az új egészségügyi kombinát építését. Ebben az évben már 2200 lakás lesz Nyíregyháza új városnegyedében. Képünkön: Az épülő Jóságos

Csak a felét?

Szabályozzák a Dugonics téri forgalmat

Nincsenek számadataink, hány jármű érinti naponta a Dugonics teret és mennyi halad át a környező utcákba, de egy biztos: alig van Szegeden a Lenin körút és a két sugárút találkozási helyénél bonyolultabb kereszteződés. A Dugonics tér nyugati oldalán, alig százméteres szakaszon hét irányból futnak össze az utak. A főútvonal kanyarodását és a Tolbuhin sugárút végét jelző táblán kívül még néhány elsőbbségadásra felszólító tábla szabályozza csupán ennek a veszélyes, beláthatatlan útközlakokban sem szűkítő, rövid útnak a forgalmát. Emberek talpán, aki aggodalom nélkül akar itt átjutni gyalogosan a túlsó oldalra, vagy aki csúcsforgalomban, például a Tolbuhin sugárútról a Hősök kapuja felé igyekszik járművel, súlyosbíja a helyzetet, hogy a tér északi oldalán a villamosok mellett a parkoló autók gyakorlatilag egy forgalmi sávra szűkítik le az úttestet, itt a kétirányú forgalmat már régóta csak a gépkocsivevők udvariasságára számítva lehet fenntartani.

Ezért is örültünk a hírek: még a teljes átépítést megelőzően — átmeneti megoldásként — szabályozzák a Lenin körút és a betorkolló utcák forgalmi rendjét. A rekonstrukcióval ugyanis egy-két évig még biztosan nem jutnak el az építők a Dugonics téri és addig is érdemes felfesteni itt a régióta hiányzó járműosztályozókat, felezővonalakat és a gyalogosok védelmében a zebraakat. Lényeges változást hoz majd a Petőfi Sándor sugárút és a Lenin körút, valamint a Dugonics tér déli oldalán vezető út találkozásában az előreláthatólag néhány hét alatt megvalósuló burkolatfestés, és a járdaszegély ívének átépítése. (A megváltozott forgalmi helyzet részletes ismertetésére akkor visszatérünk.)

A Bajcsy-Zsilinszky utca — Lenin körút — Tolbuhin sugárút és a Dugonics tér északi oldalának legalább olyan veszélyes és átláthatatlan találkozási sokszögében csak a burkolati jelek festésével nem oldható meg a rendteremtés, ezért erre csak a Lenin körút teljes átépítésekor kerül sor. Közútművek, kábelek, tartószerkezetek áthelyezésére lesz itt szükség, ezért született meg a döntés: a hét út találkozásából egyelőre csak négyét rendezik, ez is meggyorsítja majd itt a forgalmat.

A reális érvek ellenére mégiscsak meggondolandónak tartanánk itt valamiféle ideiglenes megoldást. Mert ugyan egyetlen gépkocsivevő sem híve a minduntalan előbukkanó tiltó tábláknak, a kötelező taladási irányt jelző járműosztályozóknak, de ha a forgalom biztonsága követeli, senki sem sírna vissza a várakozás, vagy a villamosok kétszeri keresztezésének lehetőségét. Igaz, hogy a szegedi autók, motorosok már szívesebben tesznek kerület,

hogy ne kelljen itt hosszú perceket várniuk és csak egy előzékeny társuk jóvoltából szabad utat kapniuk; az is igaz, hogy a Kossuth Lajos sugárút belső szakaszának 1975 végére ígért elkészültekor mentesül majd ez a zsúfolt kereszteződés, de addig is tenni kellene valamit, legalább ideiglenesen. Csúpnak a gépkocsivevők udvariasságára egyre kevésbé számíthatnak a közlekedési fegyelmű hívek.

P. K.

Az új diplomások kezdik a munkát

Az idén 13 ezer 386-an — néhány százal többben, mint tavaly — végeztek a felsőoktatási intézmények napilali tagozatain. Az Oktatási Minisztériumban összegezték munkába állásuk lehetőségeit, helyzetét. A végzősök sorában 2063 a társadalmi tanulmányi ösztöndíjas és 435-en külföldi tanulmányi ösztöndíjasok. Tehát pályázat vagy egyéni elhelyezkedés révén 10 885 végzős hallgató munkavállalásával számolnak.

A munkáltatók — üzemek, vállalatok, intézmények, szövetkezetek — együttvéve 24 946 álláshelyet hirdettek meg pályázati felhívásokban. (Jellemző adat, hogy egy esztendővel korábban 19 810 munkahelyet kínáltak az új diplomásoknak.) Növekedett tehát a kínálat: a pályázati úttján az elhelyezkedési lehetőség több mint 220 százalékos volt, ami másképpen azt jelenti, hogy minden végzős legalább két munkahely közül válogathatott.

A végzősök sorában 9766 a nem pedagógus képesítésű hallgatók száma. Közülük pályázatra jogosult 7598, számukra 15 802 munkahelyet kínáltak a különböző vállalatok és intézmények. A pályázatra meghirdetett álláshelyek 39,2 százalékát a fővárosi munkáltatók tették közzé, és csupán ez a pályázatra jogosult hallgatók 91 és fél százalékának biztosítana a fővárosban elhelyezkedési lehetőséget. Ugyanakkor a friss diplomások nagyobb része nem pályázati úttján helyezkedett el. A jelenlegi pályázati rendszerben a végző fiatal szakemberek nem minden eset-

ben a népgazdaság legfontosabb területein helyezkednek el. A hallgatók egyenlően keresik meg a munkáltatókat, sok esetben — személyes kapcsolat alapján — nem is a meghirdetett álláshelyeket töltik be.

Változatlanul keresettek a mérnökök.

Nagy az érdeklődés a végzős közgazdászok iránt is. A felsőoktatás vidéken keresettek az orvosok. Az orvostudományi egyetemeken általános orvosi, fogorvosi és gyógyszerész karain az 1160 pályázatra jogosult hallgatónak 1539 állást hirdettek meg. A végzős hallgatók elhelyezkedése folyamatban van.

Az agrártudományi egyetemeken 757-en kapták meg a diplomájukat ebben a tanévben. Ebben a szakmában is a végzetek számánál több állás várja a fiatal diplomásokat.

A nehéziparban:

Kiterjesztik a DH-rendszert

A nehézipari miniszter, négy iparági szakszervezet elnöksége és az Ipari Szervezetek Országos Tanácsa közös irányelveket adott ki az ágazathoz tartozó mi-

Közös erővel — mindenki javára

A gazdasági életben a konzervatív magatartás általában károkat okoz, mert a fantázia nélkülség egyhelyben topogásra ítéli a máskülönb. erőnek tartott termelő potenciált is. Az általános gazdasági és társadalmi fejlődés viszont nem tűrheti meg az effajta vonalvezetést. Mindent jobban kihasználni, minden lehetőséget megragadni — csak ezzel a szemlélettel léphetünk előre. A párt XI. kongresszusa is arra hívta fel többek között a figyelmünket, hogy használjuk ki jobban a szocialista állami és szövetkezeti tulajdon lehetőségeit. Azért hivatkozunk erre a megállapításra, mert e két társadalmi tulajdonforma együttműködésének lehetőségei még korántsem gyümölcsözőnek úgy, mint tehetnének. A szegedi ipar, valamint a környező mezőgazdasági termelőszövetkezetek között pedig különösen nagy az együttműködés lehetősége. Talán az sem véletlen, hogy az élelmiszeripar és a mezőgazdaságot manapság együtt emlegetik és jelölik élelmiszer-gazdaság megnevezéssel.

Még egyszer hivatkoznánk a pártkongresszuson elhangzottakra. „A szocialista alapokra helyezett mezőgazdaság, valamint a szocialista szövetkezeti mozgalom további fejlődésének útja mindenekelőtt az, hogy a termelőszövetkezetek korszerű nagyüzemké válnak, gazdálkodásukban erősödnék a vállalati jellegű vonások. A termelőerők jobb hasznosítása azt igényli, hogy — ahol szükséges — folytatódjék a mezőgazdasági termelőszövetkezetek egyszerű egyesülése; folytatni kell a szövetkezetek termelést szolgáló társulásainak, közös vállalkozásainak és vállalatainak létrehozását, és bővíteni az állami gazdaságoknak, az állami vállalatoknak és a termelőszövetkezeteknek a fejlett, iparszerű mezőgazdasági termelés kiterjesztését elősegítő, szerződéses alapokon nyugvó közös tevékenységét.” Nem árt újból és újból elmélkedni ezeken a sorokon. S nem árt áttekinteni a kezdeti lépések eredményeit, és elhárítani a még előforduló sörömpöket, fékeket az útból.

Előjáróban megállapítjuk, hogy a Szeged környéki mezőgazdaság fejlődését az utóbbi években fokozódó munkamegosztás, növekvő szakosodás, illetve az egyes ágazatok és gazdálkodó szervezetek közötti együttműködés bővülése jellemzi. Az is kezdett jellemzővé válni, hogy a közvetlen fogyasztói kapcsolatok háttérbe szorultak, s a mezőgazdaság termékei — igazodva a lakossági igények változásához — mind nagyobb mértékben ipari feldolgozásra kerülnek. Viszont ebben a fejlődési szakaszban a hatékonysági követelmények is szükségesszerűen megkövetelik a közös kooperációkat. A statisztikai hivatal közgazdasági is azt az álláspontot tartják alapvetőnek, hogy a szegedi tájban, valamint az élelmiszeripari ágazatban sok évtizedes hagyományai vannak a mezőgazdasági termékek feldolgozásának.

Nem kell bizonygatni, hogy ennek az ágazatnak dinamikus a fejlődése, s a helyi szükségleteken felül országos és exportigények kielégítését is biztosítja. A növekvő követelmények a termelő és a feldolgozó üzemek eddiginél közvetlenebb és szorosabb együttműködését teszik szükségessé. Tagadhatatlan, hogy az elmúlt esztendőben több kezdeményezés történt mindkét részről — téessék és az ipar részéről — a hagyományos szerződéses felvásárlási kapcsolatok túllépésére. Az élelmiszeripari vállalatok, elsősorban a paprikafeldolgozó és a konzervipar, de ide sorolhatjuk — bár nem élelmiszeripari vállalat — a kenderfeldolgozó üzemeket is, több évre szóló, garantált átvételi szerződéseket kötöttek egyes mezőgazdasági nagyüzemekkel, teljes termelésükre, vetőmagot biztosítottak, technológiai előírást, szaknácásadást nyújtottak, esetenként gépeket kölcsönöztek. Egyes termékek előfeldolgozását a mezőgazdasági üzemben végeztették el. Ezek közé, az egyszerűbb együttműködési formák közé lehet sorolni a háztáji állattenyésztés és — értékesítés összekapcsolását a közös gazdasággal.

Találhatunk más példákat is a szövetkezeti és a vállalati kooperációra. A Dél-alföldi Pincegazdaság több környékbeli tésszel kötött társasági szerződést borszőlőtelepítés, -termelés, -feldolgozás és — érté-

kesítés közös lebonyolítására. Hasonló, úgynevezett egyszerű gazdasági együttműködés jött létre néhány termelőszövetkezet és a MÉK Vállalat között vágóbaromfi, illetve zöldségfélék termelésére és forgalmazására. Ismert a szegediek előtt, hogy több téess és AFESZ tagja a Városellátó Közös Vállalatnak. Említést érdemel, hogy a megyében különböző társulási formában 24 közös vállalat, illetve gazdasági együttműködés közül 10 folytat vertikális jellegű élelmiszer-előállító tevékenységet.

Figyelmet érdemlő, hogy sok szövetkezeti gazdaság lép a vertikális fejlesztés legközvetlenebb formájára, saját maga végző élelmiszer-feldolgozást, ami az utóbbi években gyors ütemben fejlődött. Több fontos élelmészeti cikkből nagy mennyiséget állítanak elő, s kisegítik az állami ipart a lakossági ellátás feladataiban. Értékük évente körülbelül 200—220 millió forint. Elsősorban állati eredetű termékumok: kolbászfélék, hurka, füstölt hús, szalonna. Persze, a különféle társulások, téessék és a kereskedelem élelmiszer-feldolgozó tevékenysége együtt is csupán 6—7 százaléka a megye élelmiszeripari termelésének, de a helyi szükségletek kielégítésében ennél jóval nagyobb az arány.

Böngészgetve ezeket az adatokat, arra a következtetésre kell jutni, hogy az eddigi, viszonylag laza kooperáció jelenleg már nem elégíti ki a követelményeket, mert többek között hiányzik belőlük a kölcsönös érdekeltség és kockázatvállalás, az egymás tevékenységéért való elkötelezettség. De a mai technikai és technológiai színvonal is többet feltételez. A fejlett műszaki színvonalon szakosodott nagyüzemekben nagy tömegű élelmiszeranyag-termelés mellett esetenként szükségessé válhat termékeik egy részének közvetlen feldolgozása, a könnyen és gyorsan romló élelmiszerek tönkremenésének megelőzése, de az esetleges választék bővítés is. S az ilyenfajta tevékenység, az integráció, a hatékonyabb termelésfejlesztés mindezekelőtt a ma még lazább szálakkal összekötött két ágazat — mezőgazdaság és élelmiszeripar — szorosabb együttműködése formájában, társulások, s egyéb kooperációs szervezeti keretek között valósulhat meg.

Valószínű a gyakorlatba ösztökélte a szakembereket a következő megállapításra is: ellentmondások a jogi és pénzügyi szabályok a közös vállalkozások megítélésénél. Tudniillik eltérőek a számviteli és jogi szabályok az állami vállalat és a szövetkezeti gazdaság esetében. A különböző pénzügyi-költségvetési kapcsolatok, más és más lehetőségeket kínálnak az egyik és a másik szervezetnél. Az élet viszont nem veszi figyelembe, hogy állami vállalatról vagy szövetkezeti gazdaságról van-e szó. A vártnál nagyobb mezőgazdasági termelés esetén értékesítési, feldolgozási gondok keletkeznek, ha viszont alacsonyabb a terméshozam, akkor fordított a helyzet, kihasználatlan ipari kapacitást, ellátási nehézségeket okoznak. S ilyen esetekben van ellentmondás a két együttműködő között. Az egymással csupán szerződéses árukapcsolatot tartó vállalatok és gazdaságok, az ellentétes érdekeltségüknek megfelelően, gyakran egymás rovására próbálták megoldani az aránytalanságokból keletkező gondokat, ami végül a fogyasztók kárát is jelentette. Ezért lehetne kivezető út a közvetlenebb kapcsolat, a kölcsönös érdekeltség, mert a vertikális teljes terjedelmében az előbb említett ellentmondások kiküszöbölhetőek volnának, és megelőzhetnék, vagy legalábbis mérsékelhetnék a veszteségeket is. Természetesen a nyereségnél ilyen gondok általában föl sem merülnek.

Végezetül csak azt lehet elmondani, hogy a kölcsönös tevékenységnek, a közös lehetőségek összekapcsolásának megvan a lehetősége a szegedi tájban is. Többet tehetnének a vállalatok és a mezőgazdasági üzemek a rendelkezésükre álló eszközök koncentrációja, a vertikális integráció kiszélesítése érdekében. E főlátat manapság különösen sürgető, hiszen a várakozás, a kenyelmeskedés, vagy az esetleges civakodás késlelteti a szegedi élelmiszeripar és a környékbeli mezőgazdaság meglévő potenciáljának jobb kiaknázását.

GAZDAGH ISTVÁN

Magyar mészmű Algériában

Nagy értékű üzletet kötött a NIKEX Kútkereskedelmi Vállalat az Algériai Építő, Anyagipari Állami Vállalattal. A magyar fél egy komplett forgókecsék mészművet szállít a megrendelőnek 18 millió dollár értékben. Az évi 100 ezer tonna kapacitású üzemet Magyarországon gyártják, s felszerelését is magyar szakemberek végzik.

um az Ipargazdasági és Üzemszervezési Intézet bevonásával irányítja a munkarendszer előkészítését és általános elterjesztését az ágazatban. (MTI)